

Rapport

Nader onderzoek Wet Natuurbescherming: Boomholte inspectie 'Westakkers 41 te Berlicum'

Boomverzorging Vught
Lage Raam 1, 5076 PE Haaren

T:

M:

www.piusfloris.nl

Opdrachtgever : RHO Adviseurs
t.a.v.
Segeerssingel 6
4337 LG MIDDELBURG

Kenmerk : 03P2002046
Versie : Definitief
Datum rapport : 25-3-2020
Opgesteld door :
Gezien door :

INHOUD

INLEIDING	3
AANLEIDING.....	3
DOEL EN ONDERZOEKSVRAGEN	3
PLANGEBIED.....	3
SAMENVATTING VOORONDERZOEK	3
TOETSINGSKADER	5
1.1. WET NATUURBESCHERMING.....	5
1.2. OVERIGE SOORTEN.....	6
1.3. ZORGPlicht	7
2. ONDERZOEKSMETHODE.....	8
2.1. TE ONDERZOEKEN SOORTEN EN FUNCTIES	8
2.2. BOOMHOLTE INSPECTIE.....	8
2.3. EEKHOORN NEST INSPECTIE.....	8
2.4. VELDONDERZOEK.....	9
3. RESULTATEN	10
3.1. BOOMHOLTE INSPECTIE.....	10
3.2. EEKHOORN	11
4. CONCLUSIE EN EFFECTANALYSE	13
4.1. HOOFDCONCLUSIES.....	13
4.2. EFFECTEN EN AANBEVELINGEN VLEERMUIZEN	13
4.3. EFFECTEN EN AANBEVELINGEN EEKHOORN	13

INLEIDING

AANLEIDING

In het kader van de voorgenomen ontwikkeling van 6 woningen aan de Westakkers 41 te Berlicum (gemeente Sint-Michelsgestel) wordt, in opdracht van RHO Adviseurs, een ecologisch nader onderzoek uitgevoerd. Het nader onderzoek volgt naar aanleiding van de resultaten van de eerder uitgevoerde quickscan [1]. Het nader onderzoek wordt uitgevoerd om inzichtelijk te krijgen of boomholtes binnen het plangebied geschikt zijn als rust- en verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. Tevens is het terreingebruik van eekhoorns onderzocht. In de huidige situatie is het niet uit te sluiten dat het gebied gebruikt wordt als leefgebied en/of rust-, en verblijfplaats van eekhoorn en boombewonende vleermuizen.

DOEL EN ONDERZOEKSVRAGEN

In het voorliggende rapport worden de resultaten beschreven het nader onderzoek naar geschiktheid van boomholtes voor boombewonende vleermuizen en nestgebruik door eekhoorns. Het nader onderzoek betreft een boomholte-inspectie en nestinspectie op hoogte. Hiermee wordt de potentie voor aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen beoordeeld. Het resultaat van het nader onderzoek bestaat uit een conclusie met betrekking tot de aanwezigheid van de soort, het terreingebruik en de noodzaak voor mitigatie/compensatie en/of ontheffing. Dit rapport dient als basis voor nadere procedures in het kader van eventuele ontheffing of vergunningverlening.

De volgende onderzoeksvragen zijn van toepassing:

- Zijn de betreffende boomholtes geschikt als verblijfplaatsen voor vleermuizen/eekhoorns?
- Zijn er binnen de grenzen van het plangebied eekhoorn nesten in gebruik?

PLANGEBIED

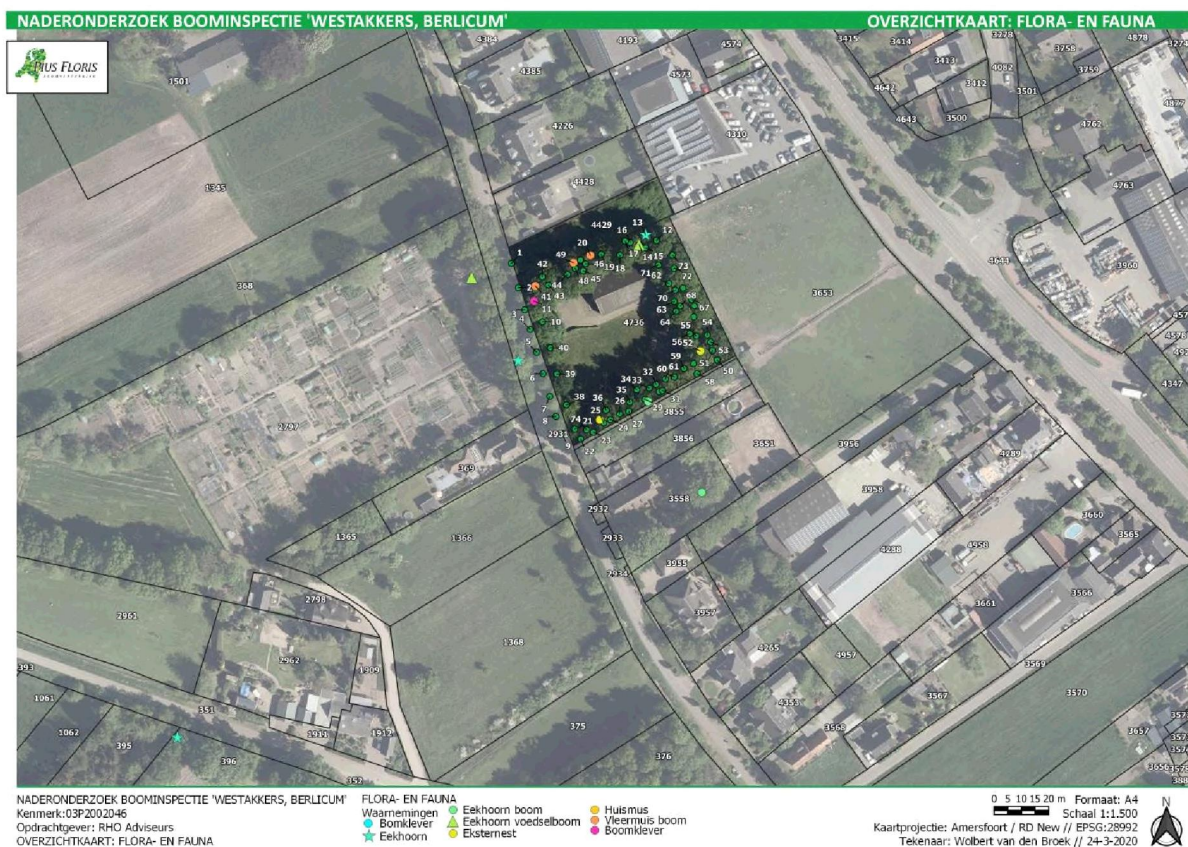
Het plangebied (zie Afbeelding 1) bevindt zich ten zuidwesten van de kern van Berlicum op de grens tussen het buitengebied en de bebouwde kom. Het plan, dat bestaat uit de realisatie van de woningen, bevindt zich in de ontwikkelfase en wordt gerealiseerd op kadastrale percelen 4429 en 4736. Het voorliggende nader onderzoek heeft betrekking op de bomen met potentieel geschikte holtes voor vleermuizen of nesten van eekhoorn. De houtwal op het scoutingterrein bestaat hoofdzakelijk uit volwassen zomereiken in goede tot redelijke conditie en enkele berken in redelijke tot slechte conditie. De geïnspecteerde holtes betreffen lengtescheuren in berken (slechte conditie) en enkele ingerotte snoeiwonden in de zomereiken.

SAMENVATTING VOORONDERZOEK

Tijdens het vooronderzoek is bepaald dat de voorgenomen werkzaamheden geen negatieve effecten hebben op het leefgebied van beschermde flora, amfibieën, reptielen, vissen, ongewervelde en land gebonden zoogdieren. Hierbij is de kanttekening geplaatst dat de rommelhoeken binnen plangebied onklaar gemaakt dienen te worden voor kleine marters. Dit dient uitgevoerd te worden buiten de kwetsbare periode. Daarnaast bestaat er een zeer kleine kans op de vestiging van rugstreeppadden op perceel 4429 (zie Afbeelding 1). Tevens is vastgesteld dat er geen sprake is van essentieel foerageergebied of essentiële vliegroutes voor vleermuizen. De directe omgeving biedt voldoende alternatieven.

Negatieve effecten van de voorgenomen ontwikkeling op boombewonende vleermuizen was niet op voorhand uit te sluiten en hebben mogelijk invloed op vaste verblijfplaatsen van deze soortgroep. Op het perceel zijn enkele potentieel geschikte boomholtes waargenomen, om eventueel gebruik uit te sluiten worden deze nader onderzocht. Tijdens het veldbezoek voor de quickscan is een waarneming gedaan van eekhoorn, het terrein gebruik van deze soort wordt eveneens onderzocht, om de effecten van de werkzaamheden beter inzichtelijk te krijgen. Tevens valt de aanwezigheid van jaarrond beschermde roofvogels niet op voorhand uit te sluiten, in dit kader is eveneens nader onderzoek vereist.

In het kader van zorgplicht is aanbevolen om de boomgerelateerde werkzaamheden buiten het broedseizoen plaats te laten vinden. Wanneer dit niet mogelijk is, is een ecologische scan op de aanwezigheid van broedvogels vereist.

Afbeelding 1: Waarnemingen fauna, Westakkers 41

BEOOGDE ONTWIKKELING

Onder begeleiding van RHO Adviseurs worden binnen het plangebied 6 grondgebonden woningen gerealiseerd. Ten behoeve van de realisatie van de woningen en de daarbij horende voorzieningen zal een deel van de houtwal binnen het plangebied gerooid moeten worden.

TOETSINGSKADER

1.1. WET NATUURBESCHERMING

In Nederland is de bescherming van belangrijke natuurwaarden vanaf 2017 wettelijk vastgelegd in de Wet Natuurbescherming (Wnb). Het gaat hierbij zowel om bescherming van soorten als bescherming van gebieden. Voor soortbescherming van dier- en plantensoorten zijn in de Wnb een aantal verbodsbepalingen opgenomen, waarvan vooral de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 belangrijk zijn in het kader van flora- en fauna onderzoek bij onder andere ruimtelijke ontwikkelingen.

Artikel 3.1 Beschermingsregime vogelrichtlijn soorten

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.

Artikel 3.5 Beschermingsregime habitatrichtlijn soorten

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van de dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen of af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten genoemd in de bijlage, onderdeel A bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen;
 - c. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis

De verbodsbepalingen uit bovenstaande artikelen gelden overal in Nederland, ongeacht het type of de omvang van de werkzaamheden of activiteiten die uitgevoerd worden. De bepalingen uit de Wnb kunnen daarom van invloed zijn op ruimtelijke ingrepen, zoals het aanleggen van infrastructuur, het slopen en realiseren van bebouwing, het uitbreiden van industriegebieden en het kappen van bomen. Ook bij het opstellen of herzien van bestemmingsplannen zijn de bepalingen uit de Wnb van belang. In het kader van het zorgvuldigheidsbeginsel en het voorzorgsbeginsel (Algemene Wet Bestuursrecht) dient bij het opstellen en herzien van bestemmingsplannen en bij (ruimtelijke) activiteiten een toetsing aan de Wnb plaats te vinden.

Deze toetsing moet de volgende onderdelen bevatten:

- Een inventarisatie van het voorkomen van wettelijk beschermde dier- en plantensoorten in het plangebied en binnen de invloedssfeer van de activiteit;
- Een inventarisatie en beoordeling van (significant) nadelige effecten als gevolg van de activiteit, op beschermde soorten die binnen het plangebied en/of binnen de invloedssfeer van de activiteit aanwezig zijn;
- Indien nodig een opname van maatregelen die de negatieve effecten op de beschermde soorten en hun leefgebieden mitigeren en/of compenseren.

De Wnb kent drie categorieën van beschermde soorten die ook terug te vinden zijn in de artikelen met verbodsbepalingen: alle vogels uit de Europese Vogelrichtlijn (artikel 3.1), alle soorten die in de Europese Habitatrichtlijn vermeld worden (artikel 3.5) en “overige soorten” (artikel 3.10) die alleen op nationaal niveau beschermd worden. Provincies hebben het recht om af te wijken van de lijst met “overige soorten” door vrijstellingen te verlenen voor bepaalde soorten.

Hierdoor kan deze lijst per provincie verschillen. Voor een overzicht van alle beschermde soorten wordt verwezen naar de website van het [Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit](#). Wanneer er minimaal één verbodsbepaling uit artikel 3.1 en/of artikel 3.5 Wnb overtreden wordt door de voorgenomen activiteit, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen wordt voor soorten uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn alleen verleend wanneer voldaan wordt aan elk van de volgende voorwaarden:

- Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- De ingreep is nodig:
 - a) In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid; of
 - b) In het belang van een dwingende reden van groot openbaar belang; of
 - c) In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Voor vogels kan echter geen beroep gedaan worden op belang b “dwingende reden van groot openbaar belang”.

Wanneer overtreding van de verbodsbepalingen voorkomen kan worden door het treffen van mitigerende maatregelen, is het aanvragen van een ontheffing niet nodig. Wel kan in dergelijke gevallen toch ontheffing aangevraagd worden om de te treffen maatregelen goed te laten keuren. Indien het bevoegd gezag goedkeurt, wordt door hen een “positieve afwijzing” afgegeven. Bij de aanvraag van een ontheffing in het kader van de Wnb zijn een activiteitenplan en, in sommige gevallen, een compensatieplan noodzakelijk. Hierin staan de bevindingen uit de flora- en faunatoets vermeld en worden maatregelen beschreven die uitgevoerd zullen worden om ervoor te zorgen dat de nadelige effecten op beschermde plant- en diersoorten in en binnen de invloedssfeer van de activiteit zoveel mogelijk te voorkomen, dan wel te beperken.

1.2. OVERIGE SOORTEN

Voor de soorten uit deze categorie geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 mits een door het ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode van toepassing is op de activiteit. Indien aantoonbaar gewerkt kan worden volgens een dergelijke gedragscode, hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden voor overtreding van één of meerdere verbodsbepalingen uit artikel 3.10 van de Wnb. Indien er geen goedgekeurde

gedragscode van toepassing is op de activiteit of het niet mogelijk is om volgens een dergelijke gedragscode te werken, dient bij overtreding van verbodsbepalingen wel een ontheffing aangevraagd te worden. Een uitzondering hierop vormen de provinciaal vrijgestelde soorten. De ontheffing kan voor deze soorten echter op grond van meer belangen verleend worden dan het geval is voor de Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten.

1.3. ZORGPLICHT

Tenslotte geldt voor alle plant- en diersoorten (ook de onbeschermden) de zorgplicht uit artikel 1.11 van de Wet Natuurbescherming. Deze houdt in dat mogelijke nadelige gevolgen voor planten en dieren, voor zover redelijk, zoveel mogelijk vermeden moeten worden.

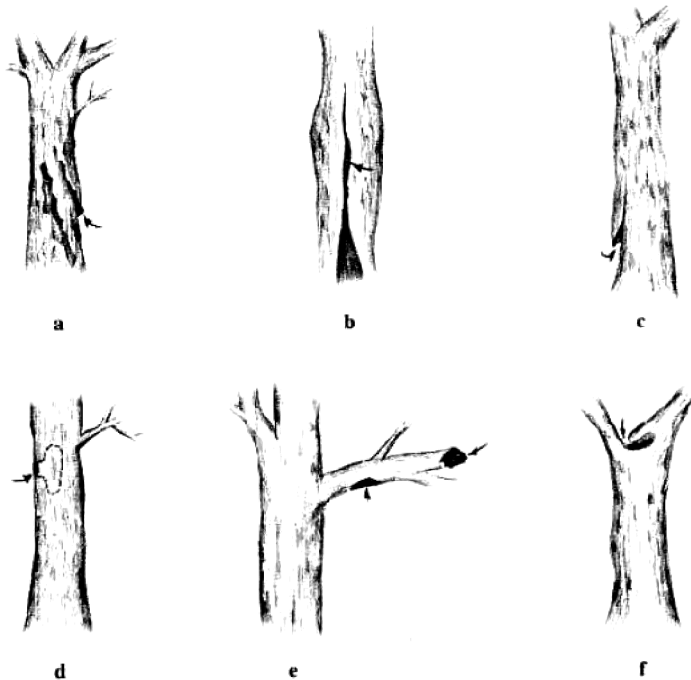
2. ONDERZOEKSMETHODE

2.1. TE ONDERZOEKEN SOORTEN EN FUNCTIES

Het nader onderzoek heeft zich gericht op potentiële verblijfplaatsen van gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, franjestaart en watervleermuis. Negatieve effecten op essentieel foerageergebied en essentiële vliegroutes zijn op voorhand uitgesloten in de quickscan [1]. Het nader onderzoek geconcentreerd op eekhoorns heeft zich gericht op het identificeren van eekhoorn nesten en het terreingebruik van de eekhoorn.

2.2. BOOMHOLTE INSPECTIE

Boomholtes worden geïnspecteerd op hoogte door gebruik van een ladder, hoogwerker of klimmer. De omvang van de holte wordt bepaald door middel van een endoscoop en/of zaklamp en camera, hiermee kan worden bepaald of de waargenomen holten/scheuren daadwerkelijk geschikt zijn voor vleermuizen. Een holte is in de regel geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen wanneer het rottingsproces een holte heeft gevormd die voldoende diep naar boven is ingerot. Wanneer deze zogenaamde secundaire holte gevormd is ontstaat een stabiel microklimaat en veilige verblijfplaats voor vleermuizen. Daarnaast kunnen vleermuizen gebruik maken van afstaande schorsplaten, stamscheuren en verschillende soorten inrottingsholtes (Afbeelding 2). Doorgaans kunnen bomen van >30cm dbh met holtes op >3m potentieel geschikt voor vleermuizen. Naast een holte inspectie wordt tijdens het nader onderzoek gelet op gebruikssporen zoals meststrepen, lichaamsvet op de randen van de holte en krabsporen van het invliegen.

Afbeelding 2: De verschillende vormen van boomholten. A: afstaande schors, B: stamscheuren C: gaten bij de stamvoet, D: spechtengaten, E: holten in zijtakken, F: plakokselgaten (beitelgaten) [1]

2.3. EEKHOORN NEST INSPECTIE

Eekhoorns maken gebruik van meerdere verblijfplaatsen, waarvan één hoofdnest en tot 5 á 6 kleinere nesten. Doorgaans zijn dit bolvormige nesten van circa 30 tot 50cm grootte op minimaal 5 meter hoogte. De nesten worden bekleed met zacht materiaal zoals mos, gras en bast. Eekhoorn nesten kenmerken zich door het gebruik van twijgen met blad, hierin zijn ze te onderscheiden van o.a. eksternesten. In enkele gevallen kan een eekhoorn gebruik maken van oude kraaien-, of eksternesten of boomholtes. Tijdens de inspectieronde is gelet op vraatsporen onderaan potentiële nestbomen. Tevens zijn potentieel geschikte nestlocaties geïnspecteerd op hoogte door middel van ladder, of klimmend. Wanneer een nest te hoog zit voor deze opties wordt een schouw gedaan met verrekijker op sporen van bewoning door eekhoorns. Naast het plangebied is tevens de directe omgeving onderzocht op sporen van eekhoorns.

2.4. VELDONDERZOEK

Het veldonderzoek heeft op 17-03-2020 plaatsgevonden en is uitgevoerd door een ecooloog van [REDACTED] Boomverzorging. Een overzicht van de weersomstandigheden tijdens het veldwerkbezoek is in Tabel 1. te vinden.

Datum bezoek:	Aanvang bezoek	Temperatuur	Wind	Bewolking	Neerslag
17-03-2020	8:00	8 °C	ZW 5 km/u	Licht bewolkt	Droog

Tabel 1: Kenmerken veldbezoek

3. RESULTATEN

Afbeelding 3: waarnemingen plangebied quickscan

3.1. BOOMHOLTE INSPECTIE

De boomholte inspectie heeft zich gericht op potentieel geschikte holtes in bomen 20, 41 en 49. Bomen 20 en 49 betreft twee berken in slechte conditie met lengte scheuren. De lengte scheuren lopen van de stamvoet tot aan de kroon (zie type b, Afbeelding 2). Geschikte rust- en verblijfplaatsen dienen te voldoen aan enkele randvoorwaarden: de boom moet minimaal >30cm dbh zijn, de holte moet voldoende bescherming bieden tegen predatoren, de holte moet een geschikt microklimaat bieden met een constante (lage) temperatuur, een hoge luchtvochtigheid en weinig invloed van weersomstandigheden.

Uit de inspectie blijkt dat de lengte scheuren vanaf >3m een geringe diepte hebben en 'taps' toelopen, zonder toegang te bieden tot een grotere holte. De geringe diepte en beperkte breedte van de scheuren bieden geen tot weinig bescherming tegen predatoren. Bovendien ontstaat er in ondiepe scheuren geen stabiel micro klimaat en bieden ze geen bescherming tegen weersinvloeden. In dit kader wordt niet voldaan aan de randvoorwaarden voor een potentiële verblijfplaats. Er zijn bovendien geen sporen aangetroffen die duiden op aanwezigheid van vleermuizen.

Afbeelding 4: lengtescheur in berk (49)

Afbeelding 5: lengtescheur berk (49), lengtescheur berk (20) en potentiële holte zomereik (41).

Boom 41 betreft een zomereik matige conditie, met een ingerotte snoei/takbreukwond die potentieel geschikt is als rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. De holte bevindt zich op circa 4m, ter hoogte van twee gesteltakken bij een ogenschijnlijke verdikking in de boom. Uit de inspectie blijkt dat de holte gering is, en niet diep genoeg ingerot is om als potentieel geschikte verblijf plaats te dienen.

3.2. EEKHOORN

Binnen het plangebied zijn geen vraatsporen aangetroffen van eekhoorn. De nesten die tijdens de quickscan zijn aangetroffen zijn nader onderzocht. Het potentiële eekhoorn nest in boom 28 is onderzocht op hoogte. Het nest bevindt zich op circa 6m en is gesitueerd op de aanhechting van een gesteltak en de stam. Het nest is relatief klein en bestaat hoofdzakelijk uit takken en bladeren, de kenmerkende bolvorm ontbreekt. In dit kader is er mogelijk sprake van een 'reserve nest', echter op basis van de inspectie valt met zekerheid uit te sluiten dat het een hoofdnest betreft. Binnen de grenzen van het plangebied en in de aangrenzende laan van zomereiken is op twee verschillende momenten (twee eerdere veldbezoeken) een foeragerende eekhoorn waargenomen. Het zwaartepunt lijkt zich echter te bevinden in de zomereikenlaan rondom de volkstuinen en verder naar het westen. De voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen tasten geen hoofdnesten aan, tevens vormt het plangebied geen essentieel leefgebied, er zijn voldoende alternatieven in de omgeving.

Afbeelding 6: potentieel reserve nest eekhoorn boom 28

4. CONCLUSIE EN EFFECTANALYSE

4.1. HOOFDCONCLUSIES

- Binnen het plangebied zijn geen geschikte holtes voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld, negatieve effecten op boombewonende vleermuizen kunnen worden uitgesloten.
- Er is geen ontheffing onder Wnb vereist voor vleermuizen, wel is de zorgplicht van kracht.
- Binnen het plangebied zijn geen hoofdnesten of vraatsporen van eekhoorns aangetroffen
 - Eekhoorns zijn wel waargenomen binnen de grenzen van het plangebied, bovendien is een potentieel reserve nest van een eekhoorn aangetroffen.
- Ontheffing onder Wnb voor eekhoorns is niet noodzakelijk, wel verdient het aanbeveling het leefgebied niet volledig te versnipperen. Tevens is de zorgplicht van kracht.

4.2. EFFECTEN EN AANBEVELINGEN VLEERMUIZEN

Als resultaat van de boomholte inspectie kan de aanwezigheid van rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen worden uitgesloten. In dit kader is geen verder nader onderzoek vereist noch is ontheffing noodzakelijk. De ruimtelijke ontwikkeling heeft geen negatief effect op de gunstige staat van instandhouding van boombewonende vleermuizen. Wanneer de ontwikkeling doorgang vindt tijdens de actieve periode (maart t/m oktober) van de vleermuizen dient uitstraling van lichtbronnen op de groenelementen voorkomen te worden. Dit om een negatief effect op foeragerende vleermuizen te voorkomen.

4.3. EFFECTEN EN AANBEVELINGEN EEKHOORN

Ontheffing onder Wnb is niet noodzakelijk, wel verdient het aanbeveling om verder te versnippering van het leefgebied tegen te gaan. Dit kan worden tegengegaan door een bij het vellen van de houtwal een verbinding tussen de resterende houtwal en de straat/laanbomen in stand te houden. Daarnaast is het aan te raden om grotere oudere bomen binnen het plangebied te behouden, daar deze bomen extra waarde hebben voor de eekhoorns. In de nieuwe situatie kan worden overwogen om inheemse voedselbomen aan te planten die bij dragen aan de voedselvoorziening van eekhoorns. Hierbij kan gedacht worden aan soorten zoals hazelaar, tamme kastanje, grove den en beuk. Wanneer men kap- of snoeiwerkzaamheden uitvoert aan vegetatie aan of direct grenzend aan boom 28 dan verdient het aanbeveling een schouw uit te voeren door een kundige ecooloog, om bezetting op dat moment uit te sluiten.

4.4. ALGEMENE ZORGPLICHT

De zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb) houdt in dat handelingen, die nadelige gevolgen kunnen hebben voor in het wild levende dieren en planten achterwege worden gelaten. In dit kader dient de initiatiefnemer noodzakelijke maatregelen nemen om negatieve gevolgen te mitigeren.

In en om het plangebied zijn verschillende foerageergebieden van vleermuizen aanwezig die geen essentieel onderdeel van het leefgebied vormen. Om verstoring en negatieve effecten op vleermuizen te mitigeren zijn maatregelen in het kader van algemene zorgplicht noodzakelijk. Ook voor andere algemene diersoorten, zoals algemene broedvogels zijn maatregelen in het kader van zorgplicht nodig. Ten aanzien van de zorgplicht zijn de volgende maatregelen van toepassing:

- Het aanpassen van de werkrichting, door één kant op te werken krijgen algemene zoogdieren en amfibieën de kans om te vluchten
- Maatregelen overdag uitvoeren en geen kunstlicht toepassen om foerageergebied van vleermuizen in de omgeving zo min mogelijk te verstoren
- Bij het afstellen van de verlichting ook rekening houden met niet essentiële foerageergebieden
- Zo veel mogelijk buiten het broedseizoen (maart t/m augustus) werken. Hierdoor worden vertragingen tijdens de bouwfase voorkomen. Voor de start van de werkzaamheden in de periode maart tot en met september wordt een schouw op aanwezigheid van nesten van algemene broedvogels uitgevoerd door een ter zake kundig ecooloog. Als er tijdens de controle toch een broedgeval aanwezig is moet een verstoringvrije zone worden ingesteld. Binnen deze zone mogen geen werkzaamheden worden uitgevoerd tot de vogels is uitgebroed. Dit kan in het ergste geval tot vertraging van de werkzaamheden tot de vogel uitgebroed is.

LITERATUUR

- [1] W. v. d. Broek, „Quickscan Flora- en Fauna Westakkers Berlicum,” Pius Floris, Haaren, 2019.
- [2] E. Jansen, M. van Benthem, C. de Groot, P. Twisk en H. Limpens, „Laanbeheer en vleermuizen; met oog voor veiligheid en cultuurhistorie,” Zoogdierenvereniging & Probos, Nijmegen/Wageningen, 2012.
- [3] S. Bouwens, „Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming,” Zoogdierverseniging, 2017.
- [4] „<https://www.nederlandsesoorten.nl/>,” [Online]. [Geopend 13 Juni 2019].
- [5] „waarneming.nl,” [Online]. Available: https://waarneming.nl. [Geopend 17 juni 2019].
- [6] BIJ12, „Kennisdokument Watervleermuis,” BIJ12, Utrecht, 2017.
- [7] BIJ12, „Kennisdokument Steenuil,” BIJ12, Utrecht, 2017.
- [8] BIJ12, „Kennisdokument Ruige Dwergvleermuis,” BIJ12, Utrecht, 2017.
- [9] BIJ12, „Kennisdokument Rosse Vleermuis,” BIJ12, Utrecht, 2017.
- [10] BIJ12, „Kennisdokument Kamsalamander,” BIJ12, Utrecht, 2017.
- [11] BIJ12, „Kennisdokument Huismus,” BIJ12, Utrecht, 2017.
- [12] BIJ12, „Kennisdokument Gierzwaluw,” BIJ12, Utrecht, 2017.
- [13] BIJ12, „Kennisdokument Gewone Dwergvleermuis,” BIJ12, Utrecht, 2017.
- [14] M. Broekmeyer, M. Sanders, F. Ottburg, I. Woltjer en S. Hennekens, „Effectenindicator soorten,” Alterra, Wageningen, 2013.
- [15] V. N. G. Bureaus, „Vleermuisprotocol,” www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdierverseniging.nl, 2017.
- [16] „waarneming.nl,” [Online]. Available: https://waarneming.nl. [Geopend 19 juni 2019].